

JAPAN ISPOD KOMOVA

Selo Japan nalazi se u opštini Andrijevica (12 km od centra), na sjeveroistoku Crne Gore, do albanske granice. Kako je ispod samih Komova i prvi sunčevi zraci obasjaju selo, podsjeća na zemlju izlazećeg Sunca, kako i zovu Japan. U proljeće su najvidljiviji cvjetovi, a kasnije i plodovi trešanja, kojih ima i u dalekom Japanu.

Druga legenda se zasniva na priči iz doba Kraljevine Crne Gore. Seoski pametar i barjaktar Samilo Fatić, bio je istaknuti borac u ratu sa Austro – Ugarskom. Prilikom dodjele odlikovanja rekao je da bi mu najveća želja i nagrada bila da dovede vodu u svoje selo sa izvorišta Biruljak. Kada ga je kralj pitao gdje je to selo, on je rekao „Daleko je u neviđ-bog, daleko je kao Japan.“

Treću legendu, kao i prethodne dvije, kazao nam je mještatin Čedo Babović, i on je smatra najtačnijom. Toponim Japan je od „iapanus“ što znači župan, krajišnik – čuvar Krajine. Ta verzija datira iz 13. vijeka i nije vezana za bilo kakav rat sa Japanom. Zanimljivo je da je ovo selo bilo izgubilo naziv Japan (sa nestankom župe, krajišnika i sokolara), ali to je kratko trajalo.

Preljepom selu pod Komovima nije promijenjen ni davnašnji naziv, ni teritorija, ali je u njemu sve manje ljudi. Od 50-tak kuća, svega je 10 aktivnih domaćinstava. Teški i nesigurni uslovi za život uticali su na raseljavanje stanovništva. U samom selu nema škole, ima je u obližnjoj Jošanici, no iz Ministarstva najavljuju ukidanje i matične škole „Milić Keljanović“ u mjesnoj zajednici Konjuhe, koja će postati četvororazredno istureno odjeljenje Osnovne škole u Andrijevići. Seosku školu su ranije posjetili studenti i profesori Univerziteta u Tokiju i ostavili fragment „Gorskog vijenca“ na japanskom, koji je preveo Kazi Tanaka. Velika je šteta da Podkomovlje ostane bez prosvjete jer je u Konjusima davne 1862. godine bila otvorena Konjuška univerza, poslije Cetinjske jedina škola u Crnoj Gori. Otvorio je jedan od najznamenitijih ljudi ovog kraja Petar Vulić koji je u Petrogradu završio Učiteljsku i Bogoslovsku školu. Saznajemo da je bio znamenit i njegov brat – vojskovođa, junak Ljermontovog romana „Junak našeg doba“. Ima ovaj, jedan od najljepših djelova Crne Gore i danas velike ljude. Još jedna spona ovog kraja sa velikim Japanom je Maja Vojvodić, čiji je otac iz Konjuha. Ona je magistar japanskog jezika, i naravno, učestvovala je u dočeku japanskog ambasadora, pozdravila ga na japanskom i na našem jeziku. Živjela je i studirala u Japanu i sve najljepše govori o zemlji koja je daleko 11 sati avionom. Pozdravila su ga na japanskom i djeca iz osnovne škole, u kimono kostimima, a on im poklonio knjige koje su stigle direktno iz Japana, da čitaju i gledaju slike iz tradicije, istorije i kulture te stare civilizacije.

Iz jedne od najjačih ekonomskih sila svijeta, sa oko 130 miliona stanovnika, stigao je tada nerezidentni ambasador u Crnoj Gori Tadashi Nagai, koji je odavno znao za selo sa imenom svoje države i bio mu je san da ga posjeti, a on se i ostvario polovinom novembra 2007. godine. O svojim utiscima kaže na crnogorskom -Drago mi je što sam uspio da dođem poslije 35 godina od kad sam saznao da postoji selo Japan. Nijesam ni očekivao ovakvu dobrodošlicu. Vidio sam da je selo vrlo lijepo, iako nijesmo vidjeli planine. Imate sve što je potrebno za lijep život – rječice, planine, livade...

Vjerovatno ambasadoru nije bilo jasno zašto su ovo selo uglavnom napustili njegovi stanovnici. A jesu. Nijedno dijete iz toga sela nema za školu, tačnije, sva djeca su već odrasla. Naš vodič, učitelj Tomislav Fatić se čudi kako jedan od njegovih sinova je ostao tu da živi, kako on jedini voli selo i poljoprivredu. Jedino mu nije pravo što se još ne ženi. Gospodin ambasador kaže kako su mu se svidjele vasojevička šljivovica i priganice s medom. Ukoliko se mještani Japana budu obratili, japanski narod će im pomoći, obećava njegova ekelencija pred kamerama.

Razmišljamo nakon toga što bi im to bilo potrebno, kad sve više njih odlazi. Skoro je probijen makadamski put do vrha Japana (oko 1300 metara nadmorske visine), teško da bi asfalt nešto promijenio. Jedino kada bi bili stimulisani ljudi da se vrata zbog zemljoradnje i stočarstva, da za to bude organizovan otkup...Ili bi trebalo iskoristiti izvanredne turističke potencijale ovog kraja – ljeti dovesti Japance i ostale strance na Komove i pod njihove visove, organizovati manifestaciju od trešanja, obilazak rijeka, mostova i mlinova... Moglo bi biti atraktivno i čekanje svanuća u selu izlazećeg Sunca... A onda fino na doručak od tople pogače, sira i mlijeka.

Sve je ovdje, kažu – vječno, beskrajno tužno i daleko, uzeto od života i vremena, ali u svemu ima topline i radovanja. Ovaj predio je među najljepšima u Crnoj Gori...Kroz Japan i obližnja sela teče

živopisna rijeka Perućica koja je vjerovatno dobila naziv po Perunu, bogu Sunca, iz slovenske mitologije, rijeka sa sedam mostova. Na njoj je još aktivan jedan od mlinova. Kao da prkosi nestajanju ovog kraja. Možda je to „mlin dobre nade“, onaj koji poručuje da život ovog kraja uporno teče, ipak se nastavlja...

2007.